

Танғы жаттығу кешені
(Ортаңғы топ «Балбебек»)

Жаттығу кешені №1

Аяқ сәл алшак, кол иықта алға, артқа есу.
Қолды алға созып, қайшылау.
Сагаттың тіліндегі иліл оңға бір, сагаттың тіліндегі иліл солға бір
Аяқ сәл алшак, тізелері түзу, аяқтың ұшына қол тигізу, БҚ қа келу

Жаттығу кешені №2

Қоян секіреді, ат шабады, құс ұшады, аю қорбандаиды, адам жүреді
Кілемге жатып аяқты кетеру, велосипед тебу, қалыпқа келу.
Жерге жатып, балықша жүзу, қолдарын сермеу, қалыпқа келу.

Аяқтың ұшына көтерілу, демді ішке тартып, қайта шығару

Жаттығу кешені №3

Аяқ бірге, қолдарын алға созу, жоғары кетеру, жанға созу
Қол белде, онға, солға иілу.
Отырайық жүрелеп,
Гүлді үзіп алайық.
Орнымыздан түрегеп
Басқа гүлге барайық.
Қолдары белде. Оң аяқпен бес рет, сол аяқпен бес рет секіру
Қолдары иықта. Алға, артқа есу.
Кілемге жату, аяқты созу, қайшылау, түсіру.
Саппен жүріп өту.
«Денсаулығым керемет, жаттығуга раҳмет»

Жаттығу кешені №4

Шенберде аяқтың ұшымен өкшелеп жүру.
Қол белде, онға, солға бұрылыштар жасау.
Қолдарын екі жаққа жайғызып, «Көбелек» жаттығуын жасату: ұшады, гүлге қонады, шырынын сорып, қайта ұшады.
Қолдарымен күбідегі қымызды піскендей эрекеттер жасайды.
Оң және сол қолдарын кезек кетеріп, еседі.
Кілемге жатып, аяқты жоғары кетеріп, велосипед тебу.
Аяқ бірге, қолдарын еңкейіп аяқ ұшына тигізу, қайта тіктелу.

Жаттығу кешені №5

«Маған қарай жүгіріндер» ойыны. Топтасып бір бағытта жүгіреді.

«Торғайлар болып ұшайық»: жан жаққа жеңіл жүгіреді.

Тәрбиешінің көмегімен шеңбер жасал тұрады.

Шеңбер бойында жүру, жеңіл жүгіру, «қоянша» секіру.

Тік тұрып қолды алға созу, тік тұрып қолды жоғары созу

«Құстай қанат самғайық» жаттығуы

Тік тұрып, қолды бүйірге қойып, аяқты алшақ етіп тұрып онға және солға иілу.

Аяқтың ұшымен шеңбер бойы жеңіл жүру.

Тәрбиешінің артынан жеңіл үйірліп жүгіру

Жаттығу кешені №6

Сапта тұрып, бірінен кейін бірі тізіліп жүру, жүгіру, аяқ ұшымен жүру.

Шеңбер жасал тұру

Тік тұрып, қолды алға, жоғары, жаңға созу, төмен түсіру.

Екі қолды жайып, көбелекке ұқсан ұшу, бір орында ақырын айналу, қону.

Қоянша секіру, аюша қорбандау.

«Балапандар жем шоқыды» жаттығуы: Отыра қалыш саусақтарымен еденді тырсылдату

Дем алыш, дем шыгарып, жай жүріспен шеңбер бойы жүру

Жаттығу кешені №7

Тәрбиешінің артынан шеңбер бойында жүру, жеңіл жүгіру, бірінің артынан бірі тұру.

Қоянша секіру, аюша қорбандау, құсша қанат қағу.

Шеңбер құрып тұру.

Басымен онға, солға, алға, артқа иілу.

Қолдарын алға, жоғары көтеріп, төмен түсіру.

Аяқ алшақ, екі қолдарымен бүйірлерін таянып алыш онға, солға иілу.

«Денсаулығым керемет, жаттығуга рахмет!»

Жаттығу кешені №8

«Маған қарай жүріндер» ойыны. Бір бағытта топтасып жүру.

«Торғайлар болып ұшайық»: Әртурлі бағытта жеңіл жүгіру, қайта жиналу.

Шеңбер құрып тұра қалу.

«Біздің қолымыз қайда?» жаттығуы: Балалар қолдарын артқа жасырып, аяқтарын сәл ашып тұрады. «Қолдарың қайда?» деп сұраған кезде, «Міне, біздің қолымыз!» деп көрсетеді.

«Тик-так» жаттығуы. Сағат тіліндей екі жаққа кезек иілу.

«Күнге қол созамыз».

Тәрбиешінің артынан үйірліп жүру.

Жаттығу кешені №9

Тәрбиешінің артынан шенбер бойы жай жүру, аяқ ұшымен жүру.

Қолды алға созу, жоғары созу, жанына түсіру.

Сағаттың тіліндей иіліп оңға бір, сағаттың тіліндей иіліп солға бір.

Баспен оңға, солға, алға, артқа иілу.

«Қарлығаш боп ұшайық»

«Қоянша секірейік»: Бір орында тұрып, екі қолдарын қеуделеріне қойып секіру.

Жай жүру, дем алу.

Жаттығу кешені №10

Психогимнастика: «Күлімдеп амандастық».

«Саусақтар амандасады»: Екі қолдың саусақтарын біргіндеп түйістіру.

Массаж немесе үқалau:

«Қолымызды жуамыз»: Екі қол бір бірін сипайды.

«Қайырлы күн, көздерім»: Қабактарын сипайды.

«Оянамыз, көздерім»: Бинокльге қарау.

«Қайырлы таң, қолдарым»: Шапалақтау.

«Қайырлы таң, аяқтарым»: Аяқтарын сипау.

«Оянамыз, аяқтарым»: Бір орында жүру.

Жаттығу кешені №11

«Ысқыргыш»: Бірінен соң бірі сапта тұрып бағыт өзгерте жүру.

«Шапалақ»: Бытырап жүгіру.

Қолдарын алға, артқа тербету.

Оңға бұрылыш қолды артқа созу, солға бұрлыны қолды артқа созу.

Тұзу тұрып, аяқты алшақ қойыш, қолды шынтақта бұту: «насоспен» дәңгелекке жел үрлегендей қимылдар жасау.

Арқаға жатып, дене бойымен қолды созу, аяқтарын қеудеге тартып тізеден қолмен шапалақтау, қайта қалыпқа келу.

Бір орында секіру.

Саппен бірінің артынан бірі жай жүріспен жүру, тыныс алу.

Жаттығу кешені №12

Тізбек қатарға тұру. Қолды белде ұстап аяқ ұшымен жүру.

Қолды жанына, жоғары, алға, артқа созу, қалпына келтіру.

Қолдарын желкеге айқастыра ұстап, кеудені еңкейту, көтерілу.

Қолды алға созып отыру, тұрганда тәмен түсіру.

Өкшелерді қосып тұру, отырып тұру.

«Ағаш шабушы» жаттығуы: аяқтары алшақ, екі қолды түйістіріп балтамен ағаш шапқандай әрекеттер жасау.

Шенбер бойы жай ғана тыныстап жүру.

Жаттығу кешені №13

Тізбекте бір катармен тұру, журу, шашырау

Жүру, звеноларга бөліну.

Аяқ алшақ, екі қолды жанынан көтеріп, керілу.

«Маятник» жаттығуы: Кеудені солға, оңға тербелту.

«Ағаш шабушы» жаттығуын қайталау.

Жұптасып қол ұстасып бірінің артынан бірі жүру.

Бір орында немесе жан жаққа шашырап секіру, қайта ортага жиналу.

«Көбелек» атты тыныс алу жаттығуы.

Жаттығу кешені №14

1. Жүру, жұптасып жүргізу, бір қатарға тұрып жүру, аяқтың ұшымен жүріп келе жатыш қолды жогары күнге қарай созу.

2. «Көл жаттығуы».

Екі аяқты иық дengейіне кою. Оң қолды көтеріп түсіру.. Сол қолды көтеріп түсіру.

3. «Тербелу» жаттығуы.

Еденге отыру. Аяқтар иық кеңдігінде. Екі қолды артқа қойып тербелеміз.

Оң аяқты көтеріп, аяқтың ұшымен түзейміз.. Сол аяқты көтеріп, аяқтың ұшын түзейміз.

4. «Алға еңкею».

Саусақтарды айқастыра ұстап, жерде отыру. Алға иіліп, аяқтың ұшына жету.

5. «Секіру» жаттығуы. Оң және сол аяқпен кезек-кезек секіру.

7. Тыныс алу жаттығуы:

«Гүлдерді үрлейміз»

8. Саусақ жаттығуы:

Кел, кел қыздар келіңіздер,

Жүннен киіз басайық.

Алты қырдан асайық,

Ақ текемет басайық.

Жаттығу кешені №15

1. "Түсіріп алма"

Қазақша молдас құрып отыру, Доп қолда. Допты жоғары көтеру,
Қолды бүгіп, бастан асыру. Допты жоғары көтеру
2. "Допты бастан асырып ұстай"
Тізерлеп отыру, доп төменде, допты көтермелеп қолды алдыға созу. Қалыпқа келу.

3. «Құлау»

Аяқ иық кенәдігінде, қол доппен төменде.

1. допты алға созып, он аяқпен құлау. 2..Б-Қ -қа келу.

4 .«Еңкею»

Кілемге отыру, аяқ алшак, доп ұстаган қолды бүгіп, кеуде тұсында ұстай.

Алға он(сол) аяққа шалу, қолды тұзу ұстай. Қалыпқа келу.

5. «Допты айнала жүгіру»

Тұзу тұру, аяқ алшак, доп еденде.

Белгі бойынша допты айналып, жүгіріп, тізерлеп отырып, алақанмен допты бір ұру.

Әр жаққа қайталау.

6. Тыныс алу жаттығуы: «Гүл»

7. Саусақ жаттығуы: «Көбелек»

Көбелек-ау, көбелек,

Әдемісің керемет.

Алақанға қонағой,

Өзінде гүл болағой

Әдіскер:

Ортаңғы «Балбебек» тобы Қазан айы таңғы жаттығу кешені

3 жастағы балаларға арналған таңтереңгілік гимнастика

Бұл жастағы балалардың тілдері дамиды, зейіндері тұрақтандып, есте сақтаулары жетіледі. Алайда олар жеңіл қозып, тез шаршайды.
Балалардың қымылы еркін, жеткілікті қалыптаспаган. Балақайлар берілген қымылды дәл орында алмайды. Бұл жастағы балалардың дene шынықтыру сабақтарына деген жақсы қарым-қатынасын қалыптастыру үшін, таңтереңгі гимнастика ойын формасында өткізіледі: балалар жануарлардың қымылы мен даусына сүйсіне еліктейді, түрлі заттарды бейнелеп көрсетеді (сағат, көбік т.б.)
Балаларды жаңа жалпы жетілдіруші жаттығулар ойын кешенімен таныстырадар алдында, ересек адам сәйкесінше көркем шығарма, санамақ оқып, суреттер көрсетуге болады.
Таңтереңгілік гимнастика ұзактығы – 5-10 –15 минут

Жаттығулар кешені 2-3 ойын, еліктеу жаттығуларынан тұрады.

Жаттығулардың қайталануы 4 – 5 рет

Гимнастика жүрүмен басталып, жәй жүгірумен алмасады. Қол төмен түсірүлі, жүтіру ұзактығы 7 – 10 секунд. Кейде жүгіру бір орында тұрып секірумен алмастырылады: балалар қоян, доп сияқты 6-8 рет секіріп, жүрүмен алмастырады.
Егер кешенге екі жалпы жетілдіруші жаттығу кірсе, онда олар мынадай ретпен беріледі:

- Иық және қол бұлышқ еттеріне арналған
  - Аяққа арналған
- Егер үш жаттығу алынса, онда төмендегідей ретпен беріледі:
- Иық және қол бұлышқ еттеріне арналған
  - Кеудеге арналған
  - Аяққа арналған

Таңғы жаттығу кешені №1

(Дене қыздыру – 2-3 минут)

Жұру: Балаларды шеңбер бойынша жайлап жүргуге шақырыңыз. Қолдарын жоғары қөтеріп, "құнгे" қол созады, кейін жерге еңкейіп, "гүл тереді".

Жүгіріс: Бірнеше секунд орташа жылдамдықпен шеңбер бойымен жүгіріңіз. Оларды "көбелектер" деп елестетіп, гүлдерді аралап жүргендей қымылдар жасатыңыз.

"Қанат қағу" (Қолға арналған жаттығу)

Бастапқы жағдай: Тұрыш, аяқ иық көндігінде.

Қымыл: Қолды екі жаққа созып, көбелек сияқты қанат қағу қымылдарын жасау. Қолды алдымен жоғары-төмен қозғалту, содан кейін шеңбер бойынша айналдыру. (10-12 рет кайталау)

Таңғы жаттығу кешені №2

(Дене қыздыру – 2-3 минут)

Жұру: Балаларды шеңбер бойынша жайлап жүргуге шақырыңыз. Қолдарын жоғары қөтеріп, "құнге" қол созады, кейін жерге еңкейіп, "гүл тереді".

Жүгіріс: Бірнеше секунд орташа жылдамдықпен шеңбер бойымен жүгіріңіз. Оларды "көбелектер" деп елестетіп, гүлдерді аралап жүргендей қымылдар жасатыңыз.

"Тұлпардың шабысын қайтала" (Жоғарғы деңеге арналған жаттығу)

Бастапқы жағдай: Тұрыш, аяқ иық көндігінде

Қимыл: Қолдарды белге қойып, денені онға және солға бұру. "Тұлпар" шауып келе жатқандай, қымылдарды сенімді және ширап жасау. (10 рет әр жаққа)

Таңғы жаттығу кешені №3

(Дене қыздыру – 2-3 минут)

Жүру: Балаларды шенбер бойынша жайлап жүруге шақырыңыз. Қолдарын жоғары көтеріп, "құнғе" қол созады, кейін жерге еңкейіп, "гүл тереді".

Жүгіріс: Бірнеше секунд орташа жылдамдықпен шенбер бойымен жүгіріңіз. Оларды "көбелектер" деп елестетіп, гүлдерді аралап жүргендей қымылдар жасатыңыз.

"Ағашқа қол жеткізу" (Созылу жаттығуы)

Бастапқы жағдай: Тұрып, аяқ иық көндігінде

Қимыл: Қолды жоғары созып, ағаштың бұтагына қол жеткізуге тырысып, алдымен оң жаққа, содан соң сол жаққа енкею. Балалардан "ең биік бұтакты" ұстауды сұраныз. (10 рет әр жаққа)

Таңғы жаттығу кешені №4

(Дене қыздыру – 2-3 минут)

Жүру: Балаларды шенбер бойынша жайлап жүруге шақырыңыз. Қолдарын жоғары көтеріп, "құнғе" қол созады, кейін жерге еңкейіп, "гүл тереді".

Жүгіріс: Бірнеше секунд орташа жылдамдықпен шенбер бойымен жүгіріңіз. Оларды "көбелектер" деп елестетіп, гүлдерді аралап жүргендей қымылдар жасатыңыз.

"Қара жорға" (Тізе және аяқтарға ариалған жаттығу)

Бастапқы жағдай: Тұрып, аяқ иық көндігінде.

Қимыл: Қолды белге қойып, бір тізені кезекпен жоғары көтеріп, шапшаң түрде қымыл жасау. Бұл жаттығуды "Қара жорға" бійнің қаралайым қымылдарымен үйлестіруге болады. (8-10 рет әр аяқпен)

Таңғы жаттығу кешені №5

(Дене қыздыру – 2-3 минут)

Жүру: Балаларды шенбер бойынша жайлап жүруге шақырыңыз. Қолдарын жоғары көтеріп, "құнғе" қол созады, кейін жерге еңкейіп, "гүл тереді".

Жүгіріс: Бірнеше секунд орташа жылдамдықпен шенбер бойымен жүгіріңіз. Оларды "көбелектер" деп елестетіп, гүлдерді аралап жүргендей қымылдар жасатыңыз.

"Құстар секілді ұшамыз" (Иілу жаттығулары)

Бастапқы жағдай: Тұрып, аяқ иық көндігінде.

Қимыл: Қолдарды екі жаққа созып, алдыға еңкейіп, аяқтың ұштарына дейін жеткізуге тырысу. Еңкейген сайын, "құс" секілді қанат қағып, қайта тұру. (8-10 рет)

Жаттығу кешені: 6

Секірулер (2-3 минут) – бала өз орнында жеңіл секіріп ойнауы керек.

- **Қол шапалақтау (2 минут)** – орындарында тұрып, жоғары және төмен қол шапалақтау.
- **Шенбер жасау (2 минут)** – бала қолдарын жайып, денесін шенбер жасал айналдырады.
- **Орындарынан жоғары секіру (10 рет).**

Жаттығу кешені: №7

Жүру және тоқтау ойыны (5 минут) – бала бөлменің ішінде жүреді, "Тоқта!" деген сигналды естігендеге тоқтайды.

- **Аюша еңбектеу (2 минут)** – бала еденде төрт аяқтан аюша еңбектейді.
- **Допты домалату (5 минут)** – допты алға-артқа домалатып ойнау.

Жаттығу кешені: №8

Қолдарын жоғары көтеріп созылу (2 минут) – бала биікке жетуге тырысып, қолдарын жоғары созады.

- **Қабырғамен жүру (5 минут)** – қабырғага жақын жүріп, қолмен тірек етіп жүру.

- **Коянша секіру** (3 минут) – екі аяқпен жерден жоғары секіру.

Жаттығу кешені: №9

- Колдармен иықтарға тигізу (2 минут) – бала қолдарын жоғары көтеріп, иығына тигізеді.

- Аяқпен жорғалау (5 минут) – аяқтарын алдыға тартып, жерде жорғалап жүру.

- Женіл секірулер (3 минут) – бала өз орнында женіл секіре алады.

Жаттығу кешені: №10

- Би (5 минут) – балаға ұнайтын әуенді қосып, еркін би қимылдарын жасау.

- Кемпіркосақ жасау (2 минут) – бала қолдарын жоғары көтеріп, үлкен дуга жасап, кемпіркосақ бейнесін жасайды.

- Допты жоғары лактыру (3 минут) – бала допты жоғары лактырып, ұстап алады.

Таңғы жаттығу кешені №11

"Ағаш болып тұру" (Икемділік пен тепе-тендікті дамыту)

Қозғалыс түрі: Балалар екі қолдарын жоғары көтеріп, ағаш секілді созылады.

Жаттығу барысы: Балалар "Ағаш" деген команда бойынша аяқтарын сәл алшақ қойып, қолдарын жоғары көтеріп, ағаш болып тұрады. Мұғалім оларға: «Жел соғыш тұр!» деп айтқанда, балалар ағаш секілді онға-солға тербеледі.

Қайталау: 5-6 рет.

Таңғы жаттығу кешені №12

"Құстар ұшып жүр" (Кол бұлшықеттерін дамыту)

Қозғалыс түрі: Балалар қанаттарын жайған құстар секілді қолдарын екі жаққа созып, ұшады.

Жаттығу барысы: Мұғалім "Құстар ұшып жүр!" деп айтқанда, балалар қанаттарын жайып, бөлменің ішінде жайлап жүгіріп, құстар секілді қалықтайды.

Қайталау: 3-4 рет, 20-30 секундтан.

Таңғы жаттығу кешені №13

"Допты лактыру" (Кол мен аяқ қозғалыстарын үйлестіру)

Қозғалыс түрі: Балалар еденге отырган қалыпта екі қолдарымен алдына орналасқан допты көтеріп, жоғары қарай лактырып қайтадан ұстайды.

Жаттығу барысы: Мұғалім оларға: «Допты жоғары лактырындар!» деп айтқанда, балалар допты көтеріп, лактырып, қайтадан қолдарымен ұстап алады.

Қайталау: 5-7 рет

Таңғы жаттығу кешені №14

"Аюдың жүрісі" (Арқа мен аяқ бұлшықеттерін дамыту)

Қозғалыс түрі: Балалар қолдары мен аяқтарын еденге тигізіп, аю секілді еңбектейді.

Жаттығу барысы: Мұғалім "Аю болып жүріндер!" деп айтқанда, балалар төрт тағандап еңбектеп, бөлме ішінде қозғалады.

Қайталау: 2-3 айналым бөлме ішінде.

Таңғы жаттығу кешені №15

"Жайқалған гүлдер" (Дене икемділігі мен тыныс алу жаттынулары)

Қозғалыс түрі: Балалар гүл секілді төмен еңкейіп, қайта көтеріледі.

Жаттығу барысы: Педагог "Гүлдер жайқалып өсіп жатыр" дегендे, балалар аяқтарын сәл алшақ қойып, еңкейіп, бірте-бірте жоғары көтеріліп, қолдарын жоғары созады. Олар терең дем алады, содан кейін қолдарын түсіріп, демді шығарады.

Қайталау: 5-6 рет

Таңғы жаттығу кешені №16

"Секіргіш қояндар" (Қарқынды қозғалыс)

Қозғалыс түрі: Балалар қоян секілді секіреді.

Жаттығу барысы: Педагог «Қояндар секіреді!» деп айтқанда, балалар секіріп, қоян секілді жылдам қозгалады.

Қайталау: 5-7 рет.

Таңғы жаттығу кешені №17

«Тартыламыз» ойыны:

Б.қ.: аяқтың арасы сәл ашық, қол екі жанында

Орындалуы: қолды жоғары көтеру, түсіру.

Қайталауы: 4 рет

2. «Иілеміз» ойыны:

Б.қ.: аяқ иық деңгейінен алшақ, қол тәменде

Орындалуы: алға иілу, қолды еденге тигізу, тіктелу

Қайталауы: 4-5 рет

Таңғы жаттығу кешені №18

«Күн» ойыны:

Б.қ.: аяқтың арасы сәл ашық, қол екі жанында, бос, түсірулі.

Орындалуы: қолды жоғары көтеру, тартылу, қолды түсіру.

Қайталауы: 4 рет.

2. «Тук-тук» ойыны:

Б.қ.: аяқ иық деңгейінен алшақ, қол тәменде

Орындалуы: алға иілу, алакандарымен тізелерін соғу.

Қайталауы: 4-5 рет.

3. «Жасырынбақ» ойыны:

Б.қ.: аяқтың арасы сәл ашық, қол тәменде

Орындалуы: жүрелеп отыру – «балалар тығылды», алакандарды тізеге қою.

Қайталауы: 4-5 рет

Таңғы жаттығу кешені №19

. «Құстар» ойыны:

Б.қ.: аяқтың арасы сәл ашық, қол екі жанында, бос, түсірулі.

Орындалуы: Қолдарды екі жаққа созу, сермеу, түсіру.

Қайталауы: 4 рет

2. «Құстар су іshedі» ойыны:

Б.қ.: аяқ иық деңгейінен алшақ, қол тәменде

Орындалуы: алға еңкею, қолды артқа жіберу, тіктелу.

Қайталауы: 4-5 рет

3. «Секең-секең секір» ойыны:

Б.қ.: еркін

Орындалуы: бір орында секіру

Қайталауы: 6-8 рет, жүрумен алмастыру.

Таңғы жаттығу кешені №16

1. «Шапалакта» ойыны:

Б.қ.: аяқтың арасы сәл ашық, қол екі жанында, бос, түсірулі.

Орындалуы: Қолды алға созу, шапалактау, түсіру.

Қайталауы: 4 рет

2. «Сарымсақ» ойыны:

Б.к.: аяқ иық деңгейінен алшак, қол төменде

Орындалуы: алға енкею, қолды екі жаққа созу, тіктелу.

Қайталауды: 4-5 рет

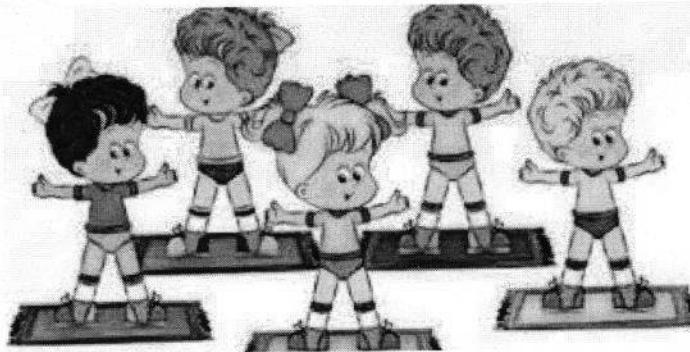
3. «Серіппелер» ойыны:

Б.к.: еркін

Орындалуы: бір орында жеңіл жартылай отырып тұру

Қайталауды: 6-8 рет, жүрумен алмастыру

Әдіскер:

Ортаңғы топ «Балбөбек» қараша

Таңғы жаттығу кешені №1

«Күнге Жет»

Мақсаты: Балалардың дene икемділігін және созылу қабілетін арттыру.

Откізу тәсілі: Балалар тік тұрып, қолдарын жоғары созады. «Күнге қол жеткізу» сияқты ойын түрінде балаларды саусактарының ұшына дейін созылып тұруға ынталандырады. Бұл жаттығу арқаны, қолды және аяқ бұлшық еттерін дамытуға көмектеседі.

Таңғы жаттығу кешені №2

«Аю сияқты жүр»

Мақсаты: Аяқ бұлшық еттерін нығайту және қымыл координациясын дамыту.

Откізу тәсілі: Балалар «аю сияқты» төрт аяқтан еңкейіп жүреді. Олардың тізелері жерге тимеуді керек. Бұл қозғалыс балалардың аяқ бұлшық еттерін және тепе-тендігін жаттықтырады.

Таңғы жаттығу кешені №3

«Құстар сияқты ұшу»

Мақсаты: Қол және иық бұлшық еттерін дамыту, қанат қымылдарын орындауга үрету.

Откізу тәсілі: Балалар қолдарын екі жаққа жайып, «құс» сияқты жеңіл секіріп, қолдарын қанатша сермейді. Бұл жаттығу балаларға жеңіл қозғалыстарды орындауга және иықтарын бос ұстауга көмектеседі.

Таңғы жаттығу кешені №4

«Секірмелі бақа»

Мақсаты: Баланың аяқ бұлшық еттерін нығайту және секіру қабілетін дамыту.

Откізу тәсілі: Балалар тізелерін бүгіп, «бақа» сияқты секіреді. Әр секірген сайын олар алға ұмтылып, жаттығуды бірнеше рет қайталайды. Бұл жаттығу аяқ пен бел бұлшық еттерін нығайтады.

Таңғы жаттығу кешені №5

«Тенізде жүзу»

Мақсаты: Қол бұлшық еттерін және жалпы дene координациясын дамыту.

Откізу тәсілі: Балалар еденге жатып, қолдары мен аяқтарын көтеріп, жүзу қымылдарын жасайды. Бұл жаттығу арқаны, иық және аяқ бұлшық еттерін нығайтуға көмектеседі.

Жаттығу кешені: 6

«Зырылдауык»

Мақсаты: Тепе-тендік пен дене бақылауын дамыту.

Откізу тәсілі: Балалар бір орындарында қолдарын екі жаққа созып, айналады. Айналғаннан кейін олар тұзу түрга және тепе-тендікті сақтауга тырысады.

Жаттығу кешені: №7

«Қоян сияқты секіру»

Мақсаты: Секіру қымылдарын және аяқ бұлшық еттерін дамыту.

Откізу тәсілі: Балалар бірге қосылып секіреді, «қоян сияқты» кіші секірістермен алға жылжиды. Бұл жаттығу аяқтың иілгіштігі мен координациясын жақсартады.

Жаттығу кешені: №8

«Жаңбыр жауып тұр»

Мақсаты: Баланың қол, иық және бел бұлшық еттерін икемділігін арттыру.

Откізу тәсілі: Балалар алақандарымен «жаңбыр жауғандай» жеңіл қымылдар жасайды, еденге еңкейіп, алақандарымен еденді жеңіл соғады.

Жаттығу кешені: №9

«Поезд»

Мақсаты: Баланың аяқ пен қол координациясын дамыту, жалпы қозғалыс белсенділігін арттыру.

Откізу тәсілі: Балалар бір-бірінің белінен ұстап, тізбектеліп, «поезд» сияқты қозғалады. Қозғалысты басқару үшін тәрбиесі әртүрлі бағытта жүріп, пойыздың бағытын өзгертеді. Балаларға бұрылып, қадамдарын реттеуге көмектесед

Жаттығу кешені: №10

«Кішкентай роботтар»

Мақсаты: Баланың моторикасын және қозғалыс дәлдігін жақсарту.

Откізу тәсілі: Балалар «кіші робот» ретінде қолдары мен аяктарын бұрыштармен бүгіп, қатан қозғалыс жасайды. Әр қозғалыс нақты және баяу болуы тиіс, бұл жаттығу арқылы олар денелерін жақсырақ сезінуді үйренеді.

Таңғы жаттығу кешені №11

«Мысық пен тышқан»

Мақсаты: Ептілік пен жылдамдықты дамыту.

Откізу тәсілі: Балалардан біреуі «мысық», ал қалғандары «тышқан» рөлін алады. Мысық тышқандарды ұстап алуға тырысады, ал тышқандар мысықтан қашады. Бұл ойынды шенбер ішінде ойнаган жөн, қауіпсіз әрі ойын қарқынды болады.

Таңғы жаттығу кешені №12

«Көпірден оту»

Мақсаты: Тепе-тәндікті сактауды үйрету, аяқ пен дене бұлшық еттерін дамыту.

Откізу тәсілі: Балаларға еденге жайылған арқан немесе сзыық бойымен жүріп оту ұсынылады. Олар тепе-тәндікті сактал, тұра жүріп отуге тырысады. Бұл ойын балалардың дене бақылауын дамытуға көмектеседі.

Таңғы жаттығу кешені №13

«Жемістерді жинау»

Мақсаты: Шапшаңдық пен назар аудару қабілетін дамыту.

Откізу тәсілі: Еденде түрлі түсті доптар немесе ойыншықтар «жемістер» ретінде шашылып жатады. Балалар оларды белгілі бір түске немесе түріне сәйкес жинап алады. Бұл ойын арқылы балалар тұс пен пішінді тануды үйреніп, назар аудару қабілетін дамытады.

Таңғы жаттығу кешені №14

«Жұмсақ доп»

Мақсаты: Нысанага бағыттауды және моториканы дамыту.

Откізу тәсілі: Балаларға жұмсақ доптар беріледі, олар «қар» ретінде болады. Балалар өздерінің «қарларын» белгілі бір қашықтықтағы нысанага лақтырады. Бұл жаттығу балалардың көз мөлшерін және дәлдік қабілеттерін дамытуға көмектеседі.

Таңғы жаттығу кешені №15

«Тасбақалар»

Мақсаты: Денені бақылауды және тепе-тәндікті нығайту.

Откізу тәсілі: Балалар еденге жатып, колдарын басы астына қойып, баяу еңбектеп қозғалады. Олар «тасбақалар» сияқты жүріп, ақырын, бірақ тұракты қозғалады. Бұл жаттығу арқыны, қол және аяқ бұлшық еттерін нығайтады.

Таңғы жаттығу кешені №16

«Жел мен ағаштар»

Мақсаты: Қымыл-қозғалыс икемділігін, тыныс алу жаттығуларын дамыту.

Откізу тәсілі: Балалар «ағаштар» релін ойнап, колдарын жоғары көтереді. Тәрбиеші «жел сокты» дегенде балалар екі жаққа ыргалып, баяу «тербеледі». Жаттығу арқылы балалар денелерін сезінуді және тыныс алушы бақылауды үйренеді.

Таңғы жаттығу кешені №17

«Санырауқұлактар териу»

Мақсаты: Жылдамдықты және еңкеоді игеру қабілетін дамыту.

Откізу тәсілі: Еденде түрлі-түсті ойыншықтар (санырауқұлак ретінде) қойылады. Балалар оларды тезірек жинап, корзинаға салады. Бұл ойын балалардың шапшаңдық пен ептілігін дамытады.

Таңғы жаттығу кешені №18

«Жұмсақ қардан оту»

Мақсаты: Тепе-тәндікті сактау, денені бақылау.

Откізу тәсілі: Еденге төсөлген жастықтар немесе жұмсақ мatalар үстімен жүріп өту қажет. Балалар тепе-тендікті сақтап, ақырын басып өтеді. Бұл ойын координацияны дамытады.

Таңғы жаттығу кешені №19

«Ұшты-ұшты»

Мақсаты: Зейін мен ептілікті дамыту.

Откізу тәсілі: Тәрбиеші әртүрлі сөздер айтып, «ұшты» дейді. Егер шын мәнінде ұшатын зат болса (мысалы, құс), балалар қолдарын көтереді. Бұл ойын арқылы балалардың зейіні артады.

Таңғы жаттығу кешені №20

«Өзеннен секіріп өту»

Мақсаты: Аяқтың иілгіштігін және секіру қабілетін дамыту.

Откізу тәсілі: Балалар еденге қойылған таспалар немесе сзықтарды «өзен» деп елестетіп, олардың үстінен секіріп өтеді. Бұл секіру жаттығуы аяқ пен дене бұлшық еттерін нығайтады.

Әдіскер: